

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschijnt s' dinsdags, s' donderdags en zaterdags. Men schryft in te Tongeren by M. F. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alletoezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.

„ „ 8 fr. buiten „
Een blad afzonderlyk. „ 20 centimen.
De aankondigingen, per drukregel. „ 13 „
De reklamen „ 23 „

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, de COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeligere conditiën.

TONGEREN, DEN 8 OCTOBER.

Verleden dingsdag heeft te Nyvel de kiezing plaats gehad van eenen volksvertegenwoordiger in vervanging van M. de Chentines, overleden.

M. Lehardy de Beaulieu is gekozen door 1313 stemmen, tegen 1271 gegeven aen zynen mededinger M. den graef de Meeus.

De weerde van den arbeid.

Het *Nederlandsch Magazyn*, de hollandsche illustratie, te Amsterdam verschynende, bevat het volgende:

« Overvloed van goud en zilver maekt een land eer arm dan ryk. » Dit gezegde kiinkt tegenstrydig, en toch bevat het eene onbetwistbare waarheid, bewezen door een aantal gebeurtenissen, in de geschiedenis van menig volk voorhanden.

Rykdom zonder moeite, arbeid of inspanning verkregen, doet ongebondenheid en verwyftheid geboren worden. Het babylonische en het perzische ryk hadden er hunnen val aen te danken. De peruviaensche goudmynen werden voor Spanje eene straf in plaats van een zegen. Zoo groot, zoo magtig als dit ryk was, voor het goud der Nieuwe-Wereld gemakkellyk verkreeg, zoo diep viel het ook, toen men de handen slechts behoefde uit te steken om dit edel metael te bekomen.

By de ontdekking van Amerika had Spanje eene bevolking van veertig millioenen zielen, die thans tot op veertien vermindert is. Spanje, dat eens de *onoverwinnelyke* vloot heeft uitgerust, om Engeland en de Nederlanden te vernietigen, is klein en onbeduidend geworden; handel, scheepvaart, nyverheid en landbouw hebben eenveeu lang in den treurigsten staet verkeerd.

Heeft rykdom werkelyk een land voorspoed aengebragt, dan heeft men dien zegen aen de bedryfghed zynen inwooners te danken. Landen door de natuer stiefmoederlyk beleeft, heeft men meer dan eens met reuzenschreden zien vooruitgaen; voorbeelden daervan zyn ongetwyfeld in de oude geschiedenis der Feniciërs, en in de nieuwe, ons vaderland.

De negentiende eeuw heeft den arbeid zoo hoog mogelyk geschat, zooveel mogelyk geëerd, want de eene uitvinding schakelt zich aen de andere; wy beleven een tyd, waerin verstand, vlyt en scherpsinnigheid hand aen hand gaen.

Eenveeu lang hebben de alchimisten gezocht, schatten verspild, om de kunst meester te worden van goud te maken; eerlyke lieden zyn er krankzinnig door geworden, bedriegers en avonturiers hebben een aantal ligtgeloovigen tot hunne offers gemaekt. De negentiende eeuw heeft dat problema opgelost; *zy maekt goud*; maar niet door te zoeken om in smeltkroezen, tegenstrydige bestanddeelen te verenigen, neen, zy neemt een enkel bestanddeel; daerop scherpt zy haer vernuft, en de geschiktheid van den handenarbeid maekt het tot een meesterstuk.

Welk eene groote rol speelt het yzer niet in onze dagen? Het is eene bron van rykdom geworden; in den volsten zin des woord leven wy in eene yzeren eeuw.

Ongehoofbaer is het, welk eene weerde dit metael krygt, door verschillende en uiteenlopende bewerkingen, die het ondergaet; een stuk yzer, dat in zynen natuerstaet een gulden kost, stygt tot de volgende weerde:

Tot hoefzysers verwerkt	guldens	3
» gewoone huisraad	»	4
» gietwerk en versieringen	»	45
» haelden	»	75
» lemmetten voor tafelmessen	»	90
» id. » pennemessen	»	700
» stalen gespen en knoppen	»	900
» fyne sieraden	»	2000
» hemdsknoppen	»	6000
» hoorlogievelen	»	50000

Een half pond yzer tot draed getrokken, kan de fynte van een hoofdbaar en de lengte eener myl verkrygen, en vraegt men welke tooverkracht deze wonderen doet geboren worden, dan is het eenvoudige antwoord daerop: de arbeid!

Wy vernemen dat er een groot petitionnement wordt ingerigt, om van de Kamers de afschaffing der barreel-regten te bekomen, die zoo onregtveerdig op de landelyke bevolking drukken, welke geen yzeren weg tot hare beschikking heeft.

De staetsspoorweg van Breda naar Tilburg is den 5 dezer maend voor het publiek opengesteld.

— Het *Nieuwsblad van Gheel* meldt, dat de genaemde Joanna Bosmans, weduwe Nevelsteen, oud 99 jaren, over eenige dagen te voet van Gheel naar Scherpenheuvel is gegaen, en na aldaer vernacht te hebben, den volgenden dag weër te voet naar Gheel is teruggekeerd.

— Over eenigen tyd was er op de byzonderste plaatsen der stad Luik eene plakkaert aengeplakt, meldende dat er eene belooning van 1000 fr. werd uitgelooft, voor al wie eene met brillanten versierde speld zou terugbrengen. Deze speld is in de volgende zonderlinge omstandigheden aen haren eigenaer weër gegeven. Over een paar dagen kwam eene aerdewerker by eenen wisselaer alhier en bood hem eene kostbare speld te koop aen, die hy zegde gevonden te hebben.

Alvorens den koop te sluiten, ging de wisselaer met den aerdewerker naar den politie-kommissaris, alwaar hy zynen naam moest laten inschryven, en dan kon heengaan. Er werden opzoekingen gedaen en men bevond dat het de speld was voor welke er eene belooning van 1000 fr. was uitgelooft. De kommissaris schreef alsdan aen den gelukkigen aerdewerker, dat hy de speld kon komen halen en hy den eigenaer brengen, waer hem 1000 fr. ter belooning zouden gegeven worden; doch de aerdewerker was nergens te vinden; ongetwyfeld had hy een valschen naam opgegeven.

— Het parket van Brussel heeft den 2 dezer te Vilvoorde en Peuthy, een regterlyk onderzoek begonnen betrekkellyk eene pooging tot moord, onlangs door twee oud-veroordeelden, twee broeders die te Vilvoorde wonen, gepleegd.

Deze kerels, een hunner ten minste, zyn betigt aengelegd te hebben op het leven van eenen jagtwachter die zich op zyne ronde bevond, in gezelschap zyns vaders, op de eigendommen des heeren Powis de Tenbosch, te Peuthy. Een geweer was afgeschoten op den wachter door gemelde personen, die men vermoedt wildstroopers te zyn, doch door een buitengewoon luk werd noch de wachter noch diens vader getroffen; het was de hond die de lading in het lyf kreeg. De betigten zyn in hechtenis genomen en het onderzoek wordt vlytig voortgezet.

— Vrydag morgend zat in een der waggons van den spoorweg van Rennes naar Guingamp, eene dame, met twee jongens, waervan de oudste stomdoof is. De andere, een lief mannetje van 8 jaren, deed zich opmerken door zyn open gelaet en welgezindheid.

Mevrouw X... sprak met de reizigers die in hetzelfde kompartiment zaten, en verhaelde dat zy zonder ongeval eene lange reis had afgelegd met hare twee kinderen, en was verheugd weldra Brest, het doel harer reis te bereiken.

Helaas! een schrikkellyke slag trof haer!

Te Guingamp aengekomen, klom mev. X... in de diligencie naar Brest. Nauwelyks was het rytuig in gang, of een der kinderen leunde tegen de deur; deze vloog open en het kind viel buiten. Men raepde het dadelyk op, doch het was een lyk.

De droefheid der moeder beschryven, ware onmogelyk.

— WONDERBARE AERDAPPEL-STRIJKEN. — Men herinnert zich dat M.-J. Sadones verleden jaer een pryskamp uitschreef voor de grootste patatten. Twee der bekroonde gewassen werden door M. De Grave geplant, een aardappel in zyn geheel en de andere in dertien verschillige stukken. Nu met den oogst besloeg de eerste strijk een meter vierkant en by het ontgraven vond men er aen 162 patatten, een gewigt uitmakende van 13 1/2 kilos, de tweede aardappel, in stukken gesneden bragt voort 13 strijken, aen welke men 315 patatten vond te samen 32 kilos wegende. (*Zondagblad van Geeraedsbergen*).

— Een twaelfjarige knaep, van het dorp Accous (Leeger Pyreneën) had van eenen al te gediensigen gebuer een geweer gekregen met welk hy wilde musschen schieten, maar hy had geene slaghoedjes, en een zyner speelgezellen, die ouder was dan hy, weigerde er hem te geven. Op dien oogenblik kwam de zuster van den knaep, een lief 16jarig meisje ter plaetse, en moede van die herhaelde vragen en weigeringen, riep zy uit: *Maer, geef hem een slaghoedje, grooten koppigaerd.* Het was haer doodvonnis welk zy uitsprak. Het slaghoedje werd gegeven, opgezet, en het geweer, door onbehendige handen behandeld, ging eensklaps af en doode het jonge meisje op den slag.

Politieke verrekhyker.

De fransche *Moniteur* kondigt eene briefwisseling uit Napels af, van 30 september, welke van een geweldige herneming der *baenstrooperij* melding maekt. Deze herneming is des te merkwaardiger daer zy geschiedt ten gevolge der buitengewoone maetregelen genomen door het gouverne-

ment van Turyn ten einde de laetste poogingen der terugwerking in het bloed te versmachten. Men weet immers dat de piemontesche generael Pallavicini bevel heeft ontvangen zonder genade te werk te gaen.

Hy heeft begonnen met 200 personen te Benevento te doen aanhouden, 123 te Sorrento. Deze personen zyn zonder vonnis, uit het land gevoerd.

Het parlement van Corfu heeft de aanbechting aen Griekenland gestemd.

De koning van Beijeren is naar Roomen vertrokken langs Lyons en Marsilië.

Terwyl de diplomatie onwerkzaam of ten minste stom blyft, slagen de dagbladen een vry uitlatenden toon aen. De russische drukpers blyft niet ten achteren en gisteren nog kondigde het half officieele *Journal de St-Petersbourg* een artikel af waerin, de zinspeling herinnerende door lord John Russell gedaen op de gebeurtenissen van 1815, het russisch orgaen op zyne beurt dit tydvak bespreekt in zeer harde bewoordingen tegenover Frankryk.

Byaldien de diplomatische tuschenkomst aengaende Polen, zoo men verzekert geëindigd is, dan zyn de artikels van dit slach wel van aert om eene andere en meer afdoende tuschenkomst te veroorzaken.

Eene nota gisteren door den franschen *Moniteur* afgekondigd doet denken dat het keizerlyk gouvernement voornemens is zyne expeditie van Syrië te hernemen. « De toestand van deze landstreek » zegt het officieel blad, « blyft immer de zelfde. De aenrandingen met de wapens in de hand herbeginnen; de benden van Druzen uit den Hauran ontsnapt, verschynen op nieuw, en de verschrikte karavanes weigeren hare togten te veroorzaken en den koophandel te spyzen. »

Deze nota heeft een dreigend karakter dat niet kan miskend worden.

De *Gazet van Breslau* meldt dat de commissie van bevoorrading te Warschau berigt heeft ontvangen der aankomst van 50,000 versche russische soldaten. Deze troepen zullen den winter in de stad doorbrengen; elke stad, elk dorp van Polen gaen een moskovietsch garnizoen krygen.

Onder diplomatisch opzigt blyft het poolsche vraagstuk op het zelfde punt. In Polen zelf duren de plunderingen, moorderyen, doods- en verbannings-vonnissen immer voort; terwyl de telegrams wegens de gevechten tussehen beide vyandelyke partijen steeds van inhoud verschillen.

De gestrengste maetregels worden door de russische overheden genomen in Polen. Byzondere brieven uit die hoofdstad melden dat de verholgenheid der bevolking tot zulken graed geklommen is, dat men zich iederen oogenblik aen eene hevige uitbarsting en aen nieuwe moordtooneelen mag verwachten. De Russen doen al wat mogelyk is om de Polakken tot zulke beweging uit te tarten.

Polen.

Men leest in den *Czas*:

Terwyl wy van alle kanten en van het oorlogstooneel berigten ontvangen over de gevechten door de oproerlingen geleverd, belet de nationale regering te Warschau de bevolking om zich met ledige handen op de 20,000 Russen te werpen, die de huizen vernielen, de mannen vermoorden, de vrouwen verkrachten, de altaren outwyden en zelfs de graven der dooden plunderden.

Ongelukkiglyk kan eenmaal het oogenblik komen waerin alle raed onvermogen zal zyn en waerin de bevolking, zelfs eene zekere dood voor zich ziende, liever onder de puinhoopen van hare huizen zal willen sterven, jaeronder te gelyk haren vyand begravinge, dan dagelyks onteerd, gemarteld en langzaam vermoerd te worden.

Zonder het gedrag der natien en der beschafte mogendheden tegenover zulk eene worsteling en een zoo beslissend oogenblik voorafgaendelyk te beoordeelen, willen wy de oogen op ons land werpen, en dan zien wy dat elk nieuw geweld van den kant der Russen eene nog veel grootere geesleskracht by de natie doet ontstaan en zelfs de overschilligsten met nog veel meer kracht tot de worsteling aandryft. Ontegenzeggelyk zullen de laetste geweldadigheden en gruwelen, te Warschau bedreven, de zelfde uitwerking te weeg brengen, niet alleen in de hoofdstad, maar ook in al de poolsche provincien.

Het berigt van die plundering, van die mishandelde en vervolgens gevangen genomen mannen, van die vrouwen-schennis, van die outwyding der altaren en graven, zal als eene elektrische vonk alle kleine steden en dorpen van Polen doornvliegen, hen in beweging stellen en opwekken tot de worsteling tegen den vyand, en zoo doende op nieuw duizende soldaten op de been brengen.